

Saperda tridentata Olivier

Nowe zagrożenie dla wiązków w Europie

Saperda tridentata (SAPETR) - <https://gd.eppo.int/>

Chrząszcz *Saperda tridentata* (po lewej, fot. <https://www.flickr.com/photos/woolcarderbee/12514060564/>); przednia część ciała larwy *Saperda tridentata* (po prawej, fot. Dalia Del Nista, Tuscany's Phytosanitary Service, Włochy, <https://gd.eppo.int/>).

Chodniki larwalne z żerującymi larwami *Saperda tridentata* (po lewej, fot nr UGA3057083, James Solomon, USDA Forest Service, Bugwood.org); otwór wyjściowy chrząszcza *Saperda tridentata* w pniu wiązu (po prawej, fot nr UGA3057083, James Solomon, USDA Forest Service, Bugwood.org)

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Gatunek ten występuje w Ameryce Północnej (Kanada, USA). Kilkakrotnie był on przechwytywany we Włoszech, w drewnie wiązu importowanego z USA.

Jest to chrząszcz z rodziny kózkowatych (*Cerambycidae*). Chrząszcze długości 8-17 mm barwy szarej. Przedplecze i pokrywy z pomarańczowym lub czerwonym obrzeżeniem. Na pokrywach występują trzy poprzeczne pasy takiej samej barwy jak obrzeżenie. Po bokach przedplecza oraz na każdej pokrywie (w części przedniej i tylnej) znajdują się dwie czarne plamy. Czułki zbliżone długością do ciała chrząszcza.

Larwy beznogie, barwy białej, rozszerzające się w części tułowiowej, spłaszczone grzbieto-brzusznie. W pełni wyrosnięte larwy osiągają 13-25 mm długości.

Rośliny żywicielskie

Żywicielami szkodnika są wiązy (*Ulmus* spp.), w szczególności wiąz amerykański (*Ulmus americana*), a rzadziej *U. crassifolia* i wiąz czerwony (*U. rubra*). Nie stwierdzono jego rozwoju na występującym w Europie wiązie pospolitym (*U. minor*).

Objawy występowania i szkodliwość

Chrząszcze zjadają liście, ogonki liściowe i młode gałązki. Larwy żerują początkowo w korze, a następnie w łyku, wygryzając żerowiska o nieregularnym kształcie. Rozwijają się one w drzewach zarówno żywych jak i osłabionych przez choroby, inne szkodniki, suszę, itp. Kolebki poczwarkowe zagłębione są w drewnie na głębokość 3-6 mm. W wyniku żerowania larw liście drzew stają się cienkie i jasno zabarwione oraz przedwcześnie opadają, a ponadto obserwuje się zasychanie gałęzi drzew. W drzewach osłabionych larwy porażają przede wszystkim ich żywe, zdrowe części i w pierwszej kolejności powodują one obumieranie organów roślinnych w górnej części drzew. Częstym objawem jest odpadanie kory porażonych drzew. Szkodnik jest wektorem grzyba *Ophiostoma ulmi* wywołującego holenderską chorobę wiązów, notowanego także w Polsce. W przypadku przeniknięcia szkodnika

do Europy mógłby on rozwijać się na gatunkach drzew, na których żeruje on w Ameryce. Gatunki te jednak stosunkowo rzadko notuje się w europejskich parkach, arboretach, itp. Na chwilę obecną trudno ocenić, na których europejskich gatunkach wiązów możliwy jest rozwój tego szkodnika.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Chrząszcze mogą rozprzestrzeniać się lokalnie wykonując przeloty.

W trakcie obrotu międzynarodowego szkodnik może być przenoszony przede wszystkim wraz z przesyłkami drewna wiązu, zwłaszcza nieokorowanego.

Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku jakichkolwiek podejrzeń co do obecności agrofaga na wiązach, poinformować o tym fakcie najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Oddziały PIORiN umiejscowione są w większości miast powiatowych. Dane kontaktowe tych jednostek znajdują się na stronie <http://piorin.gov.pl/>. Zadania realizowane przez PIORiN mają na celu zmniejszenie zagrożenia ze strony organizmów szkodliwych, eliminację negatywnych skutków wynikających z wymiany handlowej i stosowania środków ochrony roślin oraz nadzór nad produkcją materiału siewnego w pełni spełniającego wymagania zdrowotnościowe i jakościowe, a kierunki i zakres działań Inspekcji wynikają z bieżących problemów występujących w rolnictwie oraz zagrożeń dla stanu fitosanitarnego upraw i środowiska naturalnego.

Wymagania fitosanitarne

W Polsce *S. tridentata* nie podlega obowiązkowi zwalczania. Drewno roślin wiązu (*Ulmus* L.) pochodzące z państw trzecich lub obszarów państw trzecich, gdzie zgodnie z wiedzą występuje *S. tridentata*, zostało uznane za produkt wysokiego ryzyka. Dlatego począwszy od dnia 14 grudnia 2019 będzie tymczasowo obowiązywać zakaz sprowadzenia takiego drewna do państw członkowskich Unii Europejskiej.